

SARAH LARK

MAORĖS
DAINA

„BALTOJO DEBESIES ŠALYJE“
AUTORĖS KNYGA

Alma littera

1

– AR JŪS PONIA O’KIF?

Viljamas Martinas apstulbęs žiūrėjo į grakščią raudonplaukę merginą, pasitikusią jį viešbučio registratūroje. Vyras aukso ieškotojų stovykloje Helen O’Kif apibūdino kaip solidaus amžiaus damą, it kokią slibinę, besispjaudančią ugnimi, ir juo senyn, tuo smarkyn. Ponios Helen viešbutyje svečiai privalo paisyti itin griežtų taisyklių. Draudžiama rūkyti, vartoti alkoholį, juolab atsivesti priešingos lyties asmenį nepateikus santuokos dokumento. Tas viešbutis, pasak vyrų, panašesnis į kalėjimą. Užtat ponios Helen apartamentuose nerastum nei blusų, nei blakių, be to, yra pirtis.

Šis patogumas kaip tik ir pastūmėjo Viljamą numoti ranka į vyrų perspėjimus. Praleidęs tris dienas apleistoje avių fermoje, kur dažniausiai prisiglausdavo aukso ieškotojai, buvo pasiryžęs kuo greičiau sprukti nuo parazitų. Nebaidė net slibine vadinama Helen O’Kif.

Ir še tau, su juo sveikinasi visai ne slibinė, o be galo žavi žaliaakė, kurios veidelis paskendęs neklusnių ugnių garbanų debesyje. Po kelių juodos nevilties savaitių, kai Viljamas, atplaukęs į Naująją Zelandiją, išlipo iš laivo Danidine, tiesą sakant, tai buvo pirmas šviesulys jo gyvenime.

Mergina nusijuokė.

– Ne, aš Eleinė O’Kif. Ponia Helen – mano senelė.

Viljamas nusišypsojo. Išmanė, kaip tai veikia žmones. Airijoje merginos iškart juo susidomėdavo, kai tik šelmiškai blykstelėdavo žydromis akimis.

– Ką gi, gaila. Norėjau pasiūlyti verslo planą: „Vanduo iš Kvinstauno – amžinos jaunystės šaltinis!“

Eleinė sukikeno. Merginos veidelis buvo siauras ir su nedidele smailoka strazdanota nosyte.

– Jūs rastumėt bendrą kalbą su mano tėvu. Jis irgi mėgsta panašias frazes: „Be kastuvo – nė žingsnio. Visa įranga auksakasiams – O’Kajaus krautuvėje!“

– Mielai susipažinčiau, – pareiškė Viljamas ir įsidėmėjo šią parvardę. – Na, ar galėčiau išsinuomoti kambarį?

Mergina sutriko.

– Jūs auksakasis? Tada... dar turime laisvų kambarių, tik jie brangoki. Auksakasiams tokia kaina dažniausiai neįkandama...

– Argi aš panašus į juos?

Viljamas dėjosi supykęs ir suraukė kaktą į merginą žiūrėdamas iš po šviesių plaukų kupetos. Dabar Eleinė nesivaržydama nužvelgė atvykėlį. Šiaip jis beveik nesiskyrė nuo auksakasių, kurių kasdien matydavo Kvinstauno gatvėse. Buvo purvinokas, apdriskęs, apsilvilkęs vaškuotą apsiaustą, su mėlynais džinsais, tvirtais batais. Geriau įsižiūrėjusi Eleinė – kaip ir dera verslininko dukrai – pro prasegtą apsiaustą pamatė brangią odinę liemenę, odines blauzdiškes, kokybiškos tvirtos medžiagos batus, o plačiakraštė kaubojiška skrybėlė buvo apjuosta ašutų pynute. Tokia apranga kainuoja nemažus pinigus. Balnakrepšiai, iš pradžių atsainiai kaboję permesti per dešinę petį, dabar padėti ant grindų tarp kojų, turbūt irgi rankų darbo ir brangūs.

Jo nepavadintum nuotykių ieškotoju, kokie plūsta į Kvinstauną tikėdamiesi aukso aptikti kalnuose ir upėse, tačiau iš jų tik vienas kitas pralobdavo. Anksčiau ar vėliau dažnas iškeliaudavo toks pat nuskurdęs ir apdriskęs, koks ir buvo, kai atkeliavo. Vyrai nusigyvendavo dar ir dėl to, kad sunkiai uždirbtus pinigus prašvilpdavo Kvinstauno mieste, užuot taupę. Praturtėdavo tik tie atvykėliai, kurie imdavosi kokio nors amato. Kaip antai Eleinės tėvai, pensiono savininkė ponia Helen, kalvis Stiuartas Petersas, nuomojantis arklides, Etanas, įsteigęs paštą ir telegrafą, na ir, žinoma, Dafnė, pagrindinėje gatvėje atidariusi visų mėgstamą, nors ir prastokos šlovės alaus barą ir linksmybėmis garsėjantį viešbutį antrame aukšte.

Pašaipiai vypsodamas Viljamas kantriai laukė, kol mergina jį įvertins. Atvykėlis atrodė gana jaunas, jam šypsantis skruostuose pražydo juoko duobutės. Svarbiausia, švariai nusiskutęs! Tai būdavo didelė retenybė. Daugelis auksakasių skustuvo griebdavosi nebent savaitgaliais, kai pas Dafnę būdavo šokiai.

Eleinė nusprendė paerzinti, kad svečias drąsiau pasijaustų.

– Na, aštrių kvapų, kaip kitais kartais, neužuodžiu.

– Maudynės ežere kol kas nekainuoja. – Viljamas šyptelėjo. – Tik neilgai taip bus, girdėjau, netrukus atšals. Beje, aštrus kūno kvapas auksą traukia. Kas retai maudosi, upėje sužvejoja daugiau sia aukso grynuolių.

Jo žodžiai prajuokino Eleinę.

– Šiukštu, nesekit jų pavyzdžiu, kitaip supykdyt senelę. Štai užpildykit... – tarė duodama registracijos lapelį.

Stengdamasi neišsiduoti, kad skaito, slapčia žvilgčiojo. Rašyti svečiui buvo vienas juokas, retas auksakasys taip sugebėdavo.

Viljamas Martinas... Eleinei suspurdėjo širdis. Vardas ir pavardė gražiai skamba.

– O ką čia turėčiau įrašyti? – paklausė Viljamas rodydamas skiltį, kurioje reikėjo nurodyti gyvenamosios vietos adresą. – Juk ką tik atvykau. Čia ir bus mano adresas Naujojoje Zelandijoje.

Eleinė jau nebeslėpė smalsumo.

– Ar tikrai? Iš kur jūs kilęs? Pala, leiskit atspėti. Mano motina visada spėlioja pasitikdama svečią. Dažniausiai iš akcento galima nustatyti, iš kur žmogus atkeliavo...

Kartais atspėti būdavo lengva. Žinoma, ne visada. Eleinė paimnodavo švedus, olandus ir vokiečius. Užtat airius ir škotus lengvai atskirdavo, o atpažinti londoniečius būdavo vienas juokas. Kai kurie žinovai galėdavo pasakyti, net iš kurios miesto dalies yra atsidanginęs žmogus. Viljamo atveju buvo kebliau. Nors šneka angliškai, jo tarimas minkštesnis, tęsia balsius.

– Jūs iš Velso, – spėjo Eleinė. Gvyneira Makenzi-Vorden, senelė iš motinos pusės, yra velsietė, Viljamas irgi panašiai šneka. Tiesą pasakius, Gvyneira nekalbėdavo tarmiškai. Kaimo aristokratai dukras mokydavo taisyklingos anglų kalbos.

Viljamas papurtė galvą.

– Kodėl taip manot? – paklausė staiga surimtėjęs. – Aš airis iš Konemaros grafystės.

Eleinė išraudo. Tiesą sakant, nebūtų susiprotėjusi, nors aukso telkiniuose triūsė nemažai airių. Tačiau jie dažniausiai tratėdavo kaimiška tarme, o Viljamas kalbėjo taisyklingai.

Tarsi puikuodamasis savo kilme didelėmis raidėmis adreso skiltyje įrašė: Martinų dvaras, Konemara.

Vis dėlto dvarvietė, o ne šiaip kaimo sodyba...

– Parodysiu jums kambarį, – tarė Eleinė.

Beje, lydėti svečius į kambarius, juolab vyriškius, buvo ne jos darbas. Senelė Helen buvo griežčiausiai prisakiusi pasikviesti kokį tarną ar tarnaitę. Tačiau Eleinė šįkart nusprendė nepaklusti jos reikalavimui. Kaip ir dera tikrai damai, išėjo iš už prekystalio pasitempusi. Taip ją išmokė senelė: nugara turi būti tiesi, kaklas grakščiai išlenktas. Tik, šiukštu, neviksnoti klubais, kaip vaikšto Dafnės merginos!

Eleinė vis dėlto tikėjosi svečio dėmesį patraukti sirpstančia krūtine ir liaunu liemeniu – jį neseniai pradėjo veržtis korsetu. Tiesą pasakius, nemėgo jo segėti. Bet jei tam jaunuoliui patinka...

Sekdamas iš paskos Viljamas buvo patenkintas, kad mergina jo nemato. Mat jis ryte rijo akimis grakščią, kai kur jau bepradedančią apvalėti figūrą. Nuo tos dienos, kai atsidūrė Kvinstaune, prabėgo beveik keturi mėnesiai. Iš pradžių kalėjimas, paskui aštuonių savaičių kelionė laivu iki Danidino, toliau raitomis į aukso telkinius netoli Kvinstauno... Galima sakyti, per tą laiką nė karto nebuvo matęs jokios moters.

Po tokio ilgo „pasninko“ būtų pats metas atsigavėti! Žinoma, auksakasių stovykloje girdėjo vyriskus svaičiojant apie Dafnės mergužėles: esą jos gana mielos ir kambariai ten švarūs. Bet Viljamui labiau būtų patikę sparną rėžti apie šią žavią raudonplaukę nei kokią naktį praleisti prostitutės glėbyje.

Ir kambarys, į kurį Eleinė ką tik atvedė, jam patiko. Tvarkingas, apstatytas kukliais, bet skoningais šviesaus medžio baldais. Ant sienų kabojo keletas paveikslų, pastatytas ir prausimosi ąsotis.

– Galit ir pirtimi naudotis, – pridūrė išraudusi Eleinė. – Tik reikėtų iš anksto įspėti. Kreipkitės į senelę, Merę arba Lorę.

Tai pasakiusi pasisuko eiti, bet Viljamas švelniai sulaukė.

– O jūs? Ar galėčiau į jus kreiptis? – paklausė meiliai žiūrėdamas jai į akis.

Eleinė maloniai nusišypsojo.

– Ne, čia būnu retai, tik šiandien pavaduoju senelę. Šiaip... talkinu O’Kajaus universalinėje parduotuvėje. Ji priklauso mano tėvui.

Viljamas linktelėjo. Vadinasi, ji ne tik žavi, bet ir iš gerų namų. Mergina jam dar labiau ėmė patikti. Šiaip ar taip, aukso ieškotojui irgi reikia turėti visokių įrankių.

– Netrukus užsuksiu, – pažadėjo Viljamas.

Eleinė nuplasnojo laiptais žemyn. Tarsi būtų pavirtusi karšto oro balionu, kylančiu į dangų ir žemėje paliekančiu visus rūpesčius. Kojomis vos lietė grindis, plaukai plaikstėsi, nors viduje vėjo nebuvo. Eleinė nesitvėrė džiaugsmu: širdis nujautė, kad jos laukia nuotykis, mergina jau įsivaizdavo save tokią pat gražią ir nepasiekiamą kaip tos herojės iš bulvarinių romaniūkščių, kuriuos slapčia rydavo Etano krautuvėlėje.

Puikiai nusiteikusi nustriksėjo į sodą aplink didelį miestišką namą, kuriame buvo Helenos O’Kif pensionas. Eleinei čia viskas buvo žinoma iki panagių: šiame name ji gimė. Prakutę tėvai čia įsikūrė šeimynai pagausėjus. Ilgainiui gyvenimas Kvinstauno mieste pakyrėjo – per daug triukšmo ir šurmulio. Erdvės pirmiausia norėjo Eleinės motina Floretė, užaugusi Kenterberio lygumose, didelėje avių fermoje. Taigi Eleinės tėvai vietą namui pasirinko vaizdingame paupyje: ši sklypą kadaise buvo įsigijęs Eleinės tėvas ieškodamas aukso. Jame stigo tik vieno – aukso gyslos. Tačiau Rubenas O’Kifas aukso ieškotojo gyslės neturėjo, užtat kitokių gabumų gamta jam nepašykštėjo. Laimė, Floretė laiku susizgribo ir savo kraitį investavo į prekybos verslą, o ne į tuščias aukso paieškas. Daugiausia prekiaudavo kastuvais ir auksakasių grobstyte grobstomomis auksingo smėlio plautuvėmis. Vėliau tėvai atidarė O’Kajaus universalinę parduotuvę.

Naujajį namą paupyje Floretė juokais pakrikštijo Aukso dvaru, ilgainiui tas pavadinimas prilipo. Eleinė kartu su dviem broliais čia augo laiminga. Turėjo arklių ir šunų, net keletą avių, visai kaip Floretės gimtinėje. Rubenas piktai burbėdavo, nes kasmet reikėdavo kirpti vilnas. Sūnūs Stefanus su Džordžu taip pat nelinko prie fermos darbų. Nedidukėje kaimo sodyboje Eleinei buvo per ankšta – mergina svajotojo apie didelę avių fermą, tokią kaip senelės

Gvyneiros Kenterberio lygumose. Ji būtų mielai gyvenusi ir plušusi Kivorde, kartais net pavydėdavo pusseserei, kada nors paveldėsiančiai fermą.

Šiaip ar taip, Eleinė per daug nesuko galvos. Ji mielai talkindavo tėvams parduotuvėje arba pavaduodavo senelę pensione. O štai mokslai koledže jos netraukė. Vyresnysis brolis Stefanus Danidine studijavo teisę – tėvo jaunystėje svajonę, mat norėjo tapti advokatu. Jau dvidešimt metų Rubenas O’Kifas ėjo taikos teisėjo pareigas Kvinstaune ir mielai diskutuodavo juridinėmis temomis su būsimoju teisininku. Dar mokyklos nebaigęs jaunesnysis Eleinės brolis Džordžas, regis, bus apsigimęs verslininkas. Su didžiausiu įkarščiu kimba į darbus tėvo parduotuvėje, o galvoje kirba vis nauji sumanymai.

Helen O’Kif elegantiškai pilstė arbatą viešniai Dafnei O’Rurkei ir nieko nenutuokė apie džiugią anūkėlės nuotaiką ir jos priežastį – atvykusį Viljamą Martiną.

Abiem damoms būdavo be galo smagu pasėdėti prie puodelio arbatos. Apie neįprastą tų dviejų viešbučių savininkų draugystę seniai sklido visokių šnekų. Tačiau Helen apkalbų nebijojo. Prieš gerus keturis dešimtmečius jos globojama trylikametė Dafnė atkeliaavo į Naująją Zelandiją. Kai Londoną pasiekė žinia, kad tolimoje šalyje reikalingos auklės, našlaičių namai sumanė atsikratyti kelių vyresnio amžiaus globotinių. Pradėti naują gyvenimą su nepažįstamu vyriškiu tąsyk ryžosi ir Helen. Anglikonų bažnyčia apmokėjo jai kelionę mainais už mergaičių priežiūrą.

Helen, Londone dirbusi guvernante, per trijų mėnesių kelionę laiko veltui neleido – pasišovė apmokyti vaikus būtinausių elgesio taisyklių, ir jos Dafnei vėliau labai pravertė. Vis dėlto nepavyko padaryti iš jos tarnaitės. Po kurio laiko iširo ir Helen santuoka. Vis dėlto abi moterys, gyvenime regėjusios šilta ir šalta, atsistojo ant kojų.

Abi sukluso kiemo terasoje išgirdusios Eleinės žingsnius. Helen pakėlė galvą. Siauras gilių raukšlių išvagotas veidas, kaip ir anūkėlės Eleinės smailoka nosis. Kadaisė buvę tamsūs kaštoniniai plaukai kai kur pražilę, bet vis tokie pat ilgi ir vešlūs. Dabar daž-

niausiai nešioja susukusi į kuodą ant pakaušio. Pilkos akys tokios pat guvios ir smalsios, ypač šiuo metu – pamačius švytinčią Eleinę.

– Na, vaikeli! Atrodai, tarsi gavusi kalėdinę dovaną. Kas atsitiko?

O štai Dafnė, šypsodama panėšinti į katę surauktu snukučiu, merginos veide įžvelgė kai ką daugiau. Panašiai švytėdavo ir mergužėlės, kai imdavo jai kloti apie sutiktą tarp klientų neva pasakų princą. Tačiau vėliau paaiškėdavo, kad išsvajotasis princas viso labo tėra varlė ar net šlykšti rupūžė, ir Dafnei tekdavo dar ilgai jas guosti. Laimingai Eleinei einant artyn Dafnės veidas niaukėsi.

– Atvyko naujas svečias! – susijaudinusi šūktelėjo mergina. – Aukso ieškotojas iš Airijos.

Helen kilstelėjo antakius. Dafnė nusijuokė, žalsvose akyse įsi-
žiebė pašaiptos kibirkštėlės.

– Bene bus pasiklydęs, Eleine? Šiaip airiai mieliau traukia pas maniškes mergužėles.

Mergina energingai papurtė galvą.

– Jis ne toks... dovanokit, ponia Dafne, turiu galvoje, jis... – Eleinė užsikirto, – džentelmenas... bent man toks atrodo.

Raukšlės Helen kaktoje pagilėjo. Toji moteris turėjo savo nuomonę apie džentelmenus.

– Brangute, airių džentelmenų nebūna. – Dafnė nusijuokė. – Kilmingi emigrantai atplaukia iš Anglijos, mat ši sala nuo neatmenamų laikų yra anglų kolonija ir dėl to airiai išmetę burnelę baisesiausiai kremtasi. Gentinės bendruomenės vadai buvo pašalinti, o airių valdomas žemės užėmė anglų bajorai. Šiems labiau rūpi pasipelnyti iš airių darbo. Tūkstančiai žemės nuomininkų galiausiai buvo pasmerkti bado mirčiai. Tai bent džentelmenai! Bet tavasis aukso ieškotojas vargu ar iš tokių. Taviškis greičiausiai nagais įsikibęs į žemę.

– Iš kur tiek daug žinote apie Airiją? – pasmalsavo Eleinė. Viešnamio savininkė jai visada darė įspūdį, tik retai kada turėdavo progą ilgiau su ja pašnekėti.

Dafnė šyptelėjo.

– Brangioji mano, juk esu airė. Bent pagal popierius. Emigrantai būna labai laimingi, kai išklausu jų pasakojimus. Aš net pramokau jų kalbą...

Moteris sušneko airiškai, o Helen prajuko. Dafnė iš tikrųjų gimus viename Londono miesto kvartalu. Tačiau naująją pavardę pasisavino iš airių emigrantės Braidės O'Rurkės, neištvėrusios kelionės laivu. Mirusios moters pasą Dafnei perdavė vienas anglų jūrininkas.

– Eikš, Pedi*. Gali mane vadinti Braide.

Eleinė kikenė.

– Bet svečias... Viljamas taip nešneka.

– Viljamas? – nustebo Helen. – Argi jaunuolis prisistatė vardu?

Mergina suskubo papurtyti galvą, kad išsklaidytų menkiausią nepasitikėjimą atvykėliu.

– Žinoma, ne. Perskaičiau registracijos lapelyje. Jis vardu Martinas. Viljamas Martinas.

– Pavardė išties neairiška, – patvirtino Dafnė. – Ir vardas, ir kalba... Jei, žinoma, nebus išsigalvojęs. Jumis dėta, ponio Helen, panarstyčiau tam jaunuoliui kaulėlius.

Eleinė piktai sušnairavo.

– Žinau, jis padorus vyras! Ir iš mūsų parduotuvės žadėjo pirkti įrankių auksui ieškoti...

Tas pažadas glostė jai širdį. Jei Viljamas užsuktų, vėl jį pamatyti, ir nesvarbu, ką apie jį mano senelė.

– Na, tada jis, žinoma, padorus! – šaipėsi Dafnė. – Ponia Helen, verčiau keiskim pokalbio temą. Girdėjau, laukiat svečių iš Kivordo? Turbūt ponios Gvyn?

Eleinė kurį laiką klausėsi moterų, bet netrukus pasišalino. Pastarosiomis dienomis tik ir girdi kalbas, kad atkeliauja senelė su pussesere. Beje, Gvyneira dažnai svečiuodavosi, bet trumpai. Ji mėgdavo lankyti vaikus ir anūkus, be to, su Helen buvo artimos draugės. Kai Gvyn apsistodavo pas Helen, šiedvi ligi išnaktų šnekėdavo. Keista, šįkart Gvyneirą lydėjo Eleinės pusseserė Kura. Iki šiol ji čia akių nerodydavo, vadinasi, pakvipo kažkokiu... skandalu! Šnekėdamos apie Kurą Eleinės motina ir senelė pritildydavo balsą ir Gvyneiros laiškų vaikams nerodydavo. Kura turbūt nebuvo nusiteikusi keliauti, juolab pas gimines į Kvinstauną.

---

* Airių emigrantams prilipusi pravardė, Airijos globėjo šv. Patriko maloninis trumpinys (čia ir toliau vert. past.).

Eleinė retai matydavosi su bendraamžė pussesere. Tiesa, Kura buvo metais jaunesnė už Eleinę. Tačiau kai ši kartais nukeliavdavo į Kivordo fermą, kalba tarp mergaičių nesirišdavo. Abiejų charakteriai smarkiai skyrėsi. Kivorde Eleinė norėdavo jodinėti ir varinėti avių kaimenes. Mergina negalėdavo atsidžiaugti bekraštėmis lygumomis ir besiganančių avių kaimenėmis. Floretė irgi čia atsigaudavo. Abi su dukra jodinėdamos dažnai eidavo lenktynių ir, nors lėkdavo smagia risčia, nė per sprindį nepriartėdavo prie apsnigtų Alpių.

O štai Kura laiką mieliau leisdavo namie arba sode, nesitraukdavo nuo naujo pianino, atkeliavusio iš Anglijos į Kraistčerčą kartu su pašto siuntomis O'Kifui. Eleinė laikė ją kvailute. Beje, jai pačiai tada tebuvo dvylika. Tačiau ir pavydėjo Kurai – juk ji paveldės Kivordo fermą. Vieną dieną pusseserei atiteks arkliai, avys, šunys, – žodžiu, viskas, tačiau ji to nė kiek nevertina!

Eleinei jau sukako šešiolika, o Kurai penkiolika. Taigi tokio amžiaus mergaitės mieliau bendrauja. Eleinė supažindins pusseserę su savo pasauliu! Žinoma, jai patiks gyvenimas, verdantis Kvinstauno miestuke prie Vakatipu ežero, ir kalnai čia arčiau nei Kenterberio lygumose, ir iš viso pasaulio čia plūsta aukso ieškotojai, svajojantys ne tik pralobti, bet ir patirti naujų nuotykių. Kvinstaune sėkmingai veikia pastoriaus įsteigta mėgėjiška teatro trupė, kvadratinių šokių būreliai, airių ansamblis groja liaudišką muziką alinėse ir parapijos bendruomenės centre.

Eleinei dingtelėjo, kad ir Viljamui reikės papasakoti – gal ir jis panorės kartu su ja pašokti! Palikusi sode skeptiškas damas Eleinė džiugiai nusiteikusi grįžo į registratūrą. Gal vėl pamatys Viljamą...

Vis dėlto už jį anksčiau pasirodė senelė Helen. Maloniai padėjo Eleinei už pavadavimą, taigi leido suprasti, kad ji nebereikalinga. Ėmė temti ir Helen su Dafne nebegalėjo ilgiau šnekėtis. Mat vakare duris atveria alinė, todėl Dafnė turi ten skubėti. Helen parūpo užmesti akį į svečio registracijos lapelį, juolab kad anūkei jis padarė didelį įspūdį.

Senelės draugė prieš išeidama irgi dirstelėjo jai per petį.

– Jis iš Martinų dvaro... neblogai skamba, – pasvarstė Dafnė. – Vadinasi, džentelmenas?

– Netrukus išsiaiškinsiu! – griežtai nukirto Helen.

Dafnė linktelėjo sulaikydama šypsena. Jaunuolio laukia negailastinga kvota. Visos kitos emocijos Helen kuo mažiausiai rūpėjo.

– Neišleiskit iš akių mergaitės! – pridūrė Dafnė išeidama. – Ar nebus įsižiūrėjusi į tą airį gražuolį? Kad tik liūdnai nesibaigtų su tais džentelmenais.

Pamačiusi naująjį svečių iš arčiau Helen vis dėlto šiek tiek pakeitė nuomonę. Jaunuolis atėjo nusiprausęs, nusiskutęs, tvarkingai apsirengęs – moteriai į akis krito brangios medžiagos kostiumas. Mandagiai paklausė, kur čia pavakarieniauti, ir Helen pasakė, kad galės valgyti kartu su kitais pensiono svečiais. Šiaip jis turėtų iš anksto užsisakyti, bet darbščios virėjos Merė ir Lorė parūpins papildomą porciją. Taigi Viljamas įsitaisė prie gražiai padengto stalo skoningai įrengtame valgomajame. Prie jo sėdėjo nenatūraliai pasitempusi jauna dama, neseniai atidarytos mokyklos mokytoja, ir du banko tarnautojai. Pamatęs patarnautojas Viljamas apstulbo: Merė ir Lorė, dvi linksmos šviesiaplaukės druckės, pasirodė esančios dvynės, ir net gerai įsižiūrėjus nebuvo įmanoma jų atskirti. Sėdintieji prie stalo tik nusijuokė ir patikino, kad taip yra ne jam vienam. Merginas lengvai atpažįsta tik Helen O’Kif. Ši šyptelėjo – Dafnė irgi tą sugeba.

Sėdint prie bendro stalo, žinoma, buvo gera proga pakamantinėti Viljamą Martiną. Tačiau Helen nespėjo prasižioti, mat ją aplenkė kiti smalsūs vakarieniautojai.

Taip, jis tikrai esantis airis, keliskart, nors ir truputį sutrikęs, pareiškė Viljamas, kai tuodu bankininkai atkreipė dėmesį į jo taisyklingą tartį. Jo tėvas turintis avių fermą Konemaros grafystėje. Tai išgirdusi Helen jau neabejojo savo spėjimu, kai Viljamas pirmą kartą pravėrė burną: šis puikiai išauklėtas jaunuolis nenusiteikęs šnekėti airiška tarme.

– Bet juk esat iš anglų šeimos, ar ne? – paklausė bankininkas. Pats buvo kilęs iš Londono ir šiek tiek išmanė airiškus reikalus.

– Tėvo protėviai atvyko iš Anglijos prieš du šimtus metų! – pareiškė susierzinęs Viljamas. – Jei turit galvoje emigrantus...

Bankininkas ramindamas jį mostelėjo ranka.

– Na, gerai, mano drauge! Matau, esat patriotas. Bet kas jus čia atginė iš žaliosios salos? Gal toji istorija dėl homrulio*? Visiems buvo aišku, kad Lordų Rūmai bilį atmes. Bet jeigu jūs pats...

– Aš nesu stambus žemvaldys! – šaltai atkirto Viljamas. – Juo lab erlas. Mano tėvas kažkuria prasme galbūt simpatizuoja Lordų Rūmams, bet... – Jis prikando lūpą. – Atleiskit, čia ne vieta tokioms kalboms.

Helen nutarė keisti pokalbio temą, kad tas karštakošis pernelyg neišsismarkautų. Sprendžiant iš temperamento, be abejo, jis airis. Beje, turbūt susipykęs su tėvu. Gal kaip tik dėl to ir paliko šalį.

– Tai dabar ieškosit aukso, pone Martinai? – pasmalsavo Helen. – Gal jau apsitvėrėt kokį telkinį?

Viljamas patraukė pečiaus. Atrodė gerokai sutrikęs.

– Dar ne, – neryžtingai tarė. – Jau apžiūrėjau keletą neblogų vietelių, tik dar nepasirinkau...

– Jums reikia susirasti partnerį, – patarė vyresnio amžiaus bankininkas. – Žmogų, turintį tokios patirties. Australijoje prasidėjus aukso karštinei čia ėmė plūsti nemažai senųjų auksakasių.

Viljamas patempė lūpą.

– Kas man iš tokio pagalbininko, kuris dešimt metų vis ieško ir nieko neranda? Apsieisiu ir be jo.

Jo žydros akys pašaipiai blykstelėjo. Bankininkai nusijuokė. O Helen papiktino Viljamo atžarumas.

– Iš dalies esat teisus, – pagaliau tarė vyresnio amžiaus bankininkas. – Retas atvykėlis iš aukso paieškų susikrauna turtų. Jei norit paklausti mano patarimo, jaunuoli, meskit iš galvos tas aukso paieškas. Verčiau imkitės, ką geriausiai išmanot. Naujoji Zelandija

---

* Judėjimas už Airijos autonomiją Didžiosios Britanijos sudėtyje. Judėjimo programa parašyta 1869 m. Airijoje. Pagal ją Airija, Škotija ir Anglija turėtų bendrą valdovą, nacionalinę tarybą, kuri posėdžiautų Vestminsterio rūmuose ir rūpintųsi tarptautiniais reikalais. Tačiau kiekvienos šalies vidaus reikalus tvarkytų savi parlamentai. 1893 m. Lordų Rūmai atmetė antrąjį homrulio bilį.

yra rojus naujiems atradimams. Bet kuri profesija, galima sakyti, garantuoja jums didesnę pelną nei auksakasyba.

„Tik kažin ar tas jaunuolis turi kokią nors profesiją, – pagalvojo Helen. – Iki šiol pasirodė kaip neblogai išauklėtas, tačiau gana išpaikintas turtingų tėvų sūnelis. Įdomu, ką užgiedos tas aukso ieškotojas, prisitrynęs pirmas pūsles ant delnų.“